

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ
ਦੀ
ਸਵੈਜੀਵਨੀ

ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਤਤਕਰਾ

ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ - 1 ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਸੋਦਾਗਰੀ

1. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ: ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਸੋਦਾਗਰੀ	1
2. ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹੋਰਨਾਂ ਚੰਗਿਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ	15
3. ਤੇਰੀ ਹੋਦ ਮੇਰਾ ਸਵਰਗ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪੀੜ ਬਣ ਗਈ	17
4. ਭੂਆ ਬਰਕਤੇ	24
5. ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ	31
6. ਸਾਡਾ ਵੀ ਕੋਈ ਘਰ ਏ!	38
7. ਓਦੋ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ	49
8. ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ	57
9. ਕਿੰਨੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਉਤੇ ਹੋਣੀ ਵੱਡੇ ਨਾਚ ਨੱਚਦੀ ਹੈ !	66
10. ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਈ ਏਨੀ ਭਟਕਣ ਕਿਉਂ ?	73
11. ਹਾਕਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੇ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼	82
12. ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਦੋ ਪੱਧਰ	91
13. ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਲ	99
14. ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ	108
15. ਪਿਆਰ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਦੋ ਯਾਦਗਾਰੀ ਵਰ੍ਹੇ	110
16. ਸੰਪਾਦਕ 'ਵਿੰਡੀਕੇਟਰ', ਯੰਗਸਟਾਊਨ, ਵੱਲ ਮੇਰੀ ਚਿੱਠੀ	120
17. ਸਥਾਨੀ ਮੈਨੇਜਰ 'ਸਟ੍ਰੈਂਡ' ਥੀਏਟਰ, ਯੰਗਸਟਾਊਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਲ ਚਿੱਠੀ	122
18. ਮੇਰੇ ਦਾਦੀ ਜੀ	123
19. ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ	126
20. ਇੱਕ ਰੰਗ-ਸਹਿਕਦਾ ਦਿਲ	133
21. ਲੰਦਨ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ-ਮੇਰੇ ਦੋ ਅਨੋਖੇ ਤਜਰਬੇ	140
22. ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	148
23. ਪੈਰਿਸ—ਸ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ, ਇਕ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ	153
24. ਓ ਮੇਰੇ ਵਤਨ ਦੀ ਧਰਤੀ, ਮੇਰੇ ਵਤਨ ਦੀ ਰੋਟੀ, ਮੇਰੇ ਵਤਨ ਦੀ ਬੋਲੀ	158

ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ - 2 ਮੰਜ਼ਲ ਦਿਸ ਪਈ

25. ਚਾਰ ਨਹੀਂ, ਚੌਦਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਜਾਪਿਆ	164
---	-----

26. ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾ ਆਇਆ	172
27. ਚੋਹ 'ਨਾਈਟਾਂ' ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ	177
28. ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ	186
29. ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਡੂੰਘੀ ਵਿਪਰੀਤ	189
30. ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਕੇਵਾਂ ਹੈ ਜੇ ਸਦੀਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ	198
31. 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦਾ ਨਿੰਮਣਾ ਤੇ ਜਨਮ ਲੈਣਾ	204
32. ਉਹ ਬਰਕਤ ਜਿਹੜੀ ਆਈ ਆਫ਼ਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ	211
33. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ	216
34. ਪ੍ਰੀਤ-ਸੈਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ-ਮੰਡਲ	223
35. ਪ੍ਰੀਤ-ਨਗਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼	231
36. ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਰ੍ਹਾ	238
37. ਅੱਥਰੂਆਂ ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ — ਐਕਟਿਵਟੀ ਸਕੂਲ	244
38. ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੇ ਤਾਣੇ ਤੇ ਮੁਖਾਲਫ਼ਤ ਦੇ ਪੇਟੇ ਵਿਚ ਚਿਤਰਤ-ਪਿੜੀਆਂ	251
39. ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸ-ਹੱਦੇ ਲਈ ਤੜਪਣ	260
40. ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਯਕੀਨੀ ਭਵਿਖ	269
41. ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ, ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ, ਮੇਰਾ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧ	274
42. ਅੰਤਮਾ: ਮੰਜ਼ਲ ਦਿੱਸ ਪਈ	283
43. ਅਨੁਲੇਖ: ਪਤਨੀ ਵਲ ਖ਼ਤ	290

ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ - 3 ਦੇਸਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ

44. ਦੇਸਤ, ਇੱਕ ਵਡਮੁੱਲੀ ਜਾਇਦਾਦ	303
45. ਬਾਪੂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੁਖ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਲਈ ਬੇ-ਕਰਾਰੀ	313
46. ਕੁਝ ਯਾਦਯੋਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਘਰ-ਵਾਪਸੀ	319
47. ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਉਪਰਾਮਤਾ	323
48. ਪਹਿਲੀ ਚੀਨ-ਯਾਤ੍ਰਾ ਤੇ ਦੂਜੀ ਪਾਸਪੋਰਟ	328
49. ਚੀਨ-ਯਾਤਰਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਯਾਦਾਂ	335
50. ਸਾਮਵਾਦੀ ਸੇਵੀਅਤ ਦੇਸ-ਸਮਾਜਵਾਦ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ	342
51. ਉਹ ਆਉਣ ਸਾਡੇ ਘਰ	351
52. ਮੇਰਾ ਡਾਚੀ ਵਾਲਾ	357
53. ਸਾਡਾ ਅਜੀਬ ਰਵੱਈਆ	361
54. ਸਮਰਕੰਦ, ਰੁਮਾਨੀਆ, ਹੰਗਰੀ	365
55. ਇੱਕੋ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਚਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ	372
56. ਨਾਜ਼ਮ ਹਿਕਮਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ	377
57. ਨਹਿਰ-ਕੰਢੇ ਦੇ ਸ਼ਾਮਾਂ	383